

Voorbeelden van respijtzorg

Behorende bij de publicatie Respijtzorg Uit & Thuis

Uitgave van Arcares, LVT en EIZ, november 2004

Voorbeelden Respijt Buitenshuis

Dagvoorzieningen

1. Dagbehandeling in de wijk

Huis in de wijk, Zorgspectrum Westerhout Alkmaar

Doel

Zorgspectrum Westerhout in Alkmaar heeft zich laten inspireren door de formule van de Amsterdamse ontmoetingscentra. Het doel is 'de dementerende meerwaarde te geven door hen te leren omgaan met het dementieringsproces. Het nevendoeel is de mantelzorger voor een paar dagen per week te ontlasten. De situering in de wijk tussen gewone huizen is gekozen om bij deze opvang niet het idee te geven van een instituut, maar meer van een soos of een buurthuis. De bezoekers zien het ook als een club, niet als een instelling waar je voor behandeling heen moet.'

Aanbod

Inhoud en vorm

Het aanbod is eigenlijk hetzelfde als in het verpleeghuis: dagbehandeling. De bezoekers krijgen geheugentraining, bewegingstherapie, adviezen over het omgaan met de eigen ziekte etc. Een verschil is dat er hier meer sprake is van een vraaggerichte aanpak. Er wordt rekening gehouden met de geschiedenis van de afzonderlijke mensen en hun interesse en een individueel behandelplan opgesteld. Het huis in de wijk werkt samen met het DOC-team (Dementie onderzoeks- en Casemanagement team) van de Stichting Geriant (voormalige RIAGG). Daarbij is ook veel aandacht voor de mantelzorger. Zij krijgen adviezen over dementie en omgang met dementerenden. En er worden enkele malen per jaar ontmoetingsbijeenkomsten voor mantelzorgers georganiseerd. De ouderen zijn ook aanwezig en het gaat net zoals in de Amsterdamse ontmoetingscentra. De mantelzorgers waarderen dit erg. Huis in de Wijk probeert om nog vaker zulke bijeenkomsten te organiseren.

Aantal plaatsen, duur en regelmaat van de ondersteuning

Er zijn twee huizen in de wijk, het Hoefblad en de Houtduif. Samen hebben zij 16 plaatsen. De meeste ouderen komen twee of drie keer in de week. Dat betekent dat er ca. 25 mensen per huis en 50 in totaal opgevangen kunnen worden.

Aanmelding/voorwaarde

Via indicatie pg die meestal via een huisarts of een casemanager wordt aangevraagd. Het Hoefblad en de Houtduif richten zich op mensen met een lichte tot matige dementie en hun verzorgers. Als mensen een indicatie voor opname in het verpleeghuis hebben, dient behandeling in het huis in de wijk als overbrugging.

In het Hoefblad zijn alleen lopende bezoekers. Mensen die rolstoelgebonden zijn gaan over het algemeen naar de Amberhof in Heilo. Daar is een grote dagbehandeling (drie maal zes plaatsen in een verzorgingshuis, maar wel met een eigen ingang. In een aparte huiskamer krijgt de groep verzorgings- en verpleegbehoefte bezoekers een aangepast programma aangeboden.

Doelgroep

Pg patiënten, meest oudere dementerenden en enkele jong-dementerenden.

Succesfactoren

Kleinschaligheid en de laagdrempeligheid

De situering in de wijk en het huiselijke aanzien van de voorziening (een gewoon woonhuis) werkt drempelverlagend. Het geheel oogt als een gewone huiskamer, er is een deel voor de activiteiten samen en een zitgedeelte. Hoewel het huis losstaat van het verpleeghuis zijn de deskundigheden en faciliteiten van het verpleeghuis beschikbaar. Door de situering in de alledaagse omgeving in een gewone wijk wordt een groep ouderen en hun verzorgers bereikt die veel moeite heeft met het accepteren van hulp. Het verpleeghuis wordt geassocieerd met scheiding van een dierbare en een eindstation.

Vraaggerichte aanpak.

Men werkt met individuele behandelplannen, maar kijkt daarnaast ook welke mensen goed bij elkaar passen. Zo is er een groepje mannen die hoogopgeleid zijn en veel gespreksstof met elkaar hebben. Dan wordt geprobeerd erop te sturen dat zij samen in een groep komen. Ook jong dementerenden worden zo mogelijk bij elkaar in een groep geplaatst. 'We proberen erop te sturen waar iemand het beste past.'

Gemotiveerd personeel.

'Het zijn allemaal mensen die houden van pionieren' en die zelfstandig kunnen werken. Creativiteit en inlevings- en probleemoplossend vermogen zijn een vereiste.

Knelpunten

Nu de eigen bijdrage voor ondersteunende begeleiding van de baan is, zijn er geen knelpunten meer.

Contact:

Dagbehandeling in de wijk

Zorgspectrum Westerhout te Alkmaar

Contactpersoon: Sonja Faas, divisie manager Ambulante Zorg

Telefoon: (072) 518 55 55 / 518 55 90

E-mail: sfaas@westerhout.nl

2. Dagbehandeling voor jongeren Het Zonnehuis in Beekbergen

Doel

Bij dagbehandeling door een verpleeghuis heeft menigeen de associatie met ouderenzorg. Toch zijn er ook betrekkelijk jonge mensen, die ten gevolge van een ongeval, een CVA of door chronisch progressieve ziekten (zoals MS of spierziekten) behandeling, begeleiding, dagbesteding nodig hebben. Deze mensen hebben een therapeutische omgeving nodig, die is ingesteld op de zorgvraag van jongeren. Het Zonnehuis Beekbergen heeft daarom een dagbehandeling voor jongeren in de leeftijd van 18 tot 45 jaar met voor het merendeel niet-aangeboren hersenletsel (NAH).

Voor de zorgbehoevende

Het streven is dat jongeren zo optimaal mogelijk kunnen functioneren in hun eigen omgeving. Centraal staat daarbij het ondersteunen van jongeren in: het verwerken van de breuk in de levenslijn, het zoeken naar een nieuw perspectief, het opnieuw aanbrengen van structuur in het leven.

Voor de mantelzorger

Vermindering van de belasting van de mantelzorger in de thuissituatie: niet aangeboren hersenletsel betekent vaak een hele grote verandering in het leven van de patiënt zelf, maar zeker ook voor diens omgeving. Met name voor partners betekent het dat er een zware zorgtaak plotseling optreedt en een inkomen wegvalt. In de zorg voor eventuele kinderen komen zij er opeens alleen voor te staan.

Aanbod

Vorm en inhoud van de ondersteuning

Dagbehandeling, individuele therapie, groepsactiviteiten.

Aantal plaatsen

Maximaal 15 plaatsen.

Duur van de ondersteuning

Minimaal 1 dag (liefst minimaal 2 dagen om een goed programma te kunnen samenstellen en de doelstellingen te kunnen realiseren) en maximaal 4 dagen per week van 9.30 tot 16.30 uur.

Regelmaat van de ondersteuning

Duur van de dagbehandeling is in eerste instantie voor een korte periode, maar er wordt vaak voor langere termijn gebruik gemaakt van de ondersteuning. Indicaties van het RIO worden voor kortdurende termijn gesteld en nagenoeg altijd verlengd.

Aanmelding

Een aanvraag voor deelname aan de dagbehandeling vindt plaats via de huisarts, de behandelend specialist of de thuiszorg. De aanvraag komt rechtstreeks bij het RIO binnen of gaat via het Zonnehuis naar het RIO.

Als de indicatie van het RIO bij het Zonnehuis binnen is, volgt een intake in de thuissituatie door de maatschappelijk werker met de potentiële bezoeker en partner/ouders.

Vervolgens wordt de familie/mantelzorger voor de eerste dag uitgenodigd voor een informatieve rondleiding.

Na zes weken is er een multidisciplinair overleg waarin het zorgplan wordt besproken. Familie mag hieraan deelnemen (2 keer per jaar, zo nodig vaker).
De maatschappelijk werker heeft daarnaast individuele gesprekken met de bezoeker en familie.

Voorwaarde

De bezoekers van de dagbehandeling moeten enigszins mobiel zijn (in staat om met aangepast vervoer te reizen) en binnen een straal van 40 km van Beekbergen wonen. Ze moeten bereid en in staat zijn om deel te nemen aan individuele therapie en groepsactiviteiten.

Verwijzing

Via mond tot mond reclame of via de revalidatiecentra: patiënten die klaar zijn met een revalidatieprogramma kunnen in aanmerking komen voor dagbehandeling; hiervoor worden contacten onderhouden met de revalidatiecentra.

Doelgroep

Jongeren in de leeftijd van 18 tot 45 jaar met voor het merendeel niet-aangeboren hersenletsel (NAH). Het gaat om mensen die plotseling een breuk in hun levenslijn meemaken ten gevolge van een traumatisch hersenletsel, een beroerte, een hersentumor of een ontsteking van de hersenen. Daarnaast is de dagbehandeling bedoeld voor patiënten met andere chronische aandoeningen die leiden tot beperkingen in het dagelijks leven.

Succesfactoren

Ingesteld op jongere zorgvragers en hun mantelzorgers

De dagbehandeling en de omgeving zijn ingesteld op zorgvraag van jongeren. Deze dagbehandeling is gescheiden van de andere centra voor oudere patiënten. Ook de activiteiten zijn toegespitst op de doelgroep (o.a. internetcafé, houtbewerking, kookevenement, trainingen: puzzel-uren, discussie over maatschappelijke vraagstukken).

Mantelzorgers ervaren in het begin veel overbelasting in de thuissituatie. Ze kunnen dan hun verhaal kwijt over de gevolgen van het ongeval en het hersenletsel van hun partner. Zij ervaren de dagbehandeling niet alleen als verlichting van hun zorgtaak maar signaleren ook dat er veranderingen plaatsvinden bij de cliënt zelf. Deze kan gevoelens delen met lotgenoten, krijgt meer structuur in dagelijks leven en leert nieuwe levensdoelen zien. Daardoor komt er ook in de thuissituatie meer lucht. De maatschappelijk werker heeft een verwijzende functie bij dreiging van overbelasting van de mantelzorgers, maar in eerste instantie zijn er vaak al via de eerstelijnszorg maatschappelijk werkers of SPD'ers bij betrokken.

Knelpunten

Onbekendheid van de voorziening

Er zijn nog te veel lege plaatsen, waardoor inkrimping of sluiting van de voorziening dreigt. Het is moeilijk om de doelgroep te bereiken. Verwijzers zijn nog vaak onbekend met de voorziening. Er moet meer op PR-gebied gebeuren (bijvoorbeeld via de website, contacten leggen met steunpunten mantelzorg). De korting van 0,8 % op alle verpleeghuizen door de overheid maakt het moeilijk om dergelijke pr-activiteiten te ontplooiën. Het landelijke team hersenletsel was een belangrijke verwijzer maar dit team is verdwenen door organisatorische en financiële problemen.

Te hoge verwachtingen

Soms is de verwachting van de deelnemers te hoog. Als ze niet voldoende mobiel zijn om deel te nemen aan de therapie en groepsactiviteiten stoppen ze met de dagbehandeling.

Locatie

De locatie (in het verpleeghuis) werpt mogelijk voor cliënten en hun familie een psychologische drempel op.

Contact:

Dagbehandeling voor jongeren

Het Zonnehuis te Beekbergen

Contactpersoon: Ron Berghuis, maatschappelijk werker

Telefoon: (055) 506 61 00

E-mail: RBerghuis@hetzonnehuisbeekbergen.nl

Website: www.zonnehuisgroep.nl/beekbergen.htm

3. Zorgboerderij De Hemelrijksche Hoeve in Biezenmortel

Doel

De Hemelrijksche Hoeve is een biologische melkveehouderij gelegen in het Nationaal Park Loonse en Drunense Duinen. Een zorgboerderij is een land- of tuinbouwbedrijf waar mensen met een zorgvraag een passende dagbesteding vinden en / of meewerken. Bijvoorbeeld door eieren te rapen, dieren te voeren of planten op te potten. Ieder met zijn eigen mogelijkheden. Een zorgboerderij speelt in op wat iemand kan.

Op een zorgboerderij wordt gewerkt, daarnaast is er ruimte, structuur en ontspanning. Door de handen uit de mouwen te steken in de buitenlucht en door het contact met planten, dieren, de aarde en de seizoenen komen mensen tot innerlijke rust en zelfvertrouwen. In het bijzonder geldt dit ook voor oudere (dementerende) mensen die zelf een boerderij gehad hebben, op het platteland wonen of hebben gewoond. Deze voorziening sluit dan beter aan dan bijvoorbeeld een dagopvang in een verpleeghuis in een dorp of stad verder weg.

De Hemelrijksche Hoeve biedt dagopvang of al naar gelang de lichamelijke en geestelijke conditie van de cliënt dagbesteding voor een of meerdere dagen. Dit kan van maandag tot en met vrijdag. De gasten hebben (een) plezierige dag(en) en de thuissituatie wordt hierdoor ontlast. Bovendien kan opname in een zorginstelling voorkomen dan wel uitgesteld worden.

Aanbod

Vorm en inhoud van de ondersteuning

Dagverzorging / dagbesteding voor thuiswonende zorgbehoevende ouderen Hiervoor zijn 3 ziekenverzorgenden, een activiteitenbegeleidster en 0,4 fte voor persoonsgebonden coördinatie (patiëntgebonden zorgcontacten met familie, mantelzorgers, huisarts). Stichting De Runne te Goirle, voor instellingen verpleging en verzorging, verzorgt de personele administratie. PR in de vorm van folders, publiciteit in regionale media, excursies vanuit zorginstellingen, verzorgt de eigenaar van de zorgboerderij.

Dagindeling

De gasten zijn welkom van 9.45 uur tot 15.45 uur. Ze worden ontvangen met een kopje koffie en een koekje. Afhankelijk van het weer worden er buiten of binnen activiteiten aangeboden. Rondkijken op de boerderij behoort altijd tot de mogelijkheden. Behalve de koeien en kalfjes kunnen de scharrekippen en de moestuin bezocht worden. Maar ook gewoon lekker buurten of een wandeling door de bloementuin of de omgeving is mogelijk. Vast onderdeel van elke dag is de warme maaltijd die op de middag gezamenlijk gegeten wordt. Na de warme maaltijd kan er desgewenst even gerust worden.

De gasten worden ontvangen in De Huiskamer. Deze is speciaal gebouwd en ingericht om het de gasten zo goed mogelijk naar hun zin te maken. Ruim bemeten rustkamers en sanitaire voorzieningen en een grote gezellige huiskamer met uitzicht over de weilanden.

Voor de gasten op de zorgboerderij geldt: niks moet, alles mag. Lekker op ons terras zitten genieten van de koeien en de natuur. Of een potje biljarten op het cafébiljart. Of gezamenlijk een opruimklusje doen. Maar de gasten kunnen ook de kippen en de kalveren eten geven. Of in de tuin schoffelen of de groenten voor het eten plukken. Voor ieder wat wils. En bij slecht weer zijn er voldoende mogelijkheden in de grote huiskamer.

Aantal plaatsen

Maximaal 10-12 gasten per dag.

Duur van de opvang

Variërend van 1 dag per week tot maximaal 3 dagen per week. In de meeste gevallen blijven de gasten komen tot hun opname in een zorginstelling.

Aanmelding / voorwaarde

Een indicatie van het RIO is noodzakelijk. Medewerkers kunnen de zorgvragers wegwijs maken hoe een indicatie aan te vragen, maar regelen dat niet zelf.

Na de indicatie procedure volgt een kennismakingsbezoek met de betrokkene en diens familie aan de huiskamer om te kijken of het hen bevalt. Na vier weken deelname volgt een evaluatie, waarin ook de mantelzorger wordt betrokken. Daarnaast is er twee keer per jaar een gepland gesprek met de mantelzorger. Maar tussendoor bij brengen en ophalen zijn er ook geregeld informele contactmomenten.

Verwijzing

Via RIO, huisarts, thuiszorg, ziekenhuisspecialisten, ouderenadviseurs en mond tot mond reclame.

Doelgroep

Zorgbehoevende thuiswonende ouderen. Hierin worden 3 doelgroepen onderscheiden:

- ouderen met een psychogeriatrische ziektebeeld (licht dementerende ouderen);
- ouderen met een lichamelijke beperking;
- ouderen in een sociaal isolement.

Indirect zijn ook de mantelzorgers een doelgroep.

Succesfactoren

- Kleinschalig, individuele aandacht mogelijk.
- Dichtbij de natuur, koppeling met boerderij / dieren, het opnieuw ervaren van het ritme van de seizoenen.
- De gasten hebben letterlijk en figuurlijk de ruimte om zichzelf te zijn.
- Aanbod dat beter aansluit bij de leefwereld van de zorgvrager (met name mannen).
- Grote flexibiliteit. Er is geen strak dagprogramma.
- Minimale overhead, geen bureaucratie.

Knelpunten

- Wachtlijst. Om de wachtlijst weg te werken start er in zomer 2004 een tweede groep.
- PR en bekendheid zouden beter kunnen.
- Administratieve bezigheden en met name de regelmatige veranderingen in regelgeving, procedures en formulieren.

Contact:

Zorgboerderij De Hemelrijksche Hoeve te Biezenmortel

Contactpersonen: Johan en Gerrie Martens
Telefoon/fax: (013) 511 13 68
E-mail: info@hemelrijkschehoeve.nl
Website : www.hemelrijkschehoeve.nl

Logeervoorzieningen

4. Logeerhuis

Logeerhuis Amsterdam

Het Logeerhuis is onderdeel van Fontis. Tot Fontis behoren de verpleeghuizen Bernardus, St.Jacob en Vreugdehof en de woon- en zorgcentra De Bogt/Westerbeer, De Venster, Het Willem Dreeshuis, De Klinker, De Rietvinck en Het Schouw.

Doel

Het ontlasten van de directe omgeving van de thuiswonende dementerende oudere is het uitgangspunt van Het Logeerhuis.

Aanbod

Vorm en inhoud van de ondersteuning

De organisatie heeft zowel een servicegerichte als hotelmatige functie. De gasten krijgen 24 uur per dag verzorging en er worden diverse activiteiten georganiseerd.

Aantal plaatsen

Het Logeerhuis heeft plaats voor 12 logé(e)s en 10 daggasten. In Het Logeerhuis kunnen verschillende gasten terecht:

- dementerende ouderen die maximaal 3-4 weken kunnen blijven logeren;
- ouderen die uitbehandeld zijn in het ziekenhuis maar die nog enige tijd verzorging nodig hebben.

De maximale verblijfsduur is 6 weken.

Duur en regelmaat van de ondersteuning

Er zijn diverse mogelijkheden voor opname: enkele uren, dagdeel, dag, weekend, week, maximaal 3 aaneengesloten weken

Verblijf in het logeerhuis is zowel incidenteel als met enige regelmaat mogelijk.

Aanmelding/voorwaarden

Voorwaarde voor een verblijf in Het Logeerhuis is, dat de logé(e) aan beginnende dementie lijdt. Enige mobiliteit en zelfredzaamheid zijn gewenst. Mantelzorgers kunnen zelf naar Het Logeerhuis bellen om opvang te vragen. Er volgt dan een kennismakingsgesprek en de potentiële gast blijft van 11.00 tot 19.00 uur in het logeerhuis voor observatie en een intake. Deze afspraak is bedoeld om een beeld te krijgen van de logé(e) en inzicht te krijgen in de persoonlijke wensen en voorkeuren. Na een eerste verblijf kunnen volgende aanmeldingen gewoon telefonisch gebeuren.

Verwijzing

De verwijzing vindt plaats door maatschappelijk werk, huisartsen en wijkverpleging. Mantelzorgers kunnen ook zelf contact opnemen met Het Logeerhuis

Doelgroep

Mantelzorgers van lichtdementerende ouderen.

Succesfactoren

Flexibiliteit

Korte intakeprocedure: de mantelzorger kan de voorziening zelf bellen. Alleen een verklaring van de huisarts is nodig (diagnose ´dementieel syndroom´). Het logeerhuis zorgt verder voor de afhandeling van de indicatie. En na een korte kennismakingsprocedure hoeft de mantelzorger alleen maar bellen of er ruimte is voor opname.

Diversiteit in logeermogelijkheden.

Vertrouwen

PR: Het logeerhuis heeft goede contacten met verwijzers

Kennismakingsgesprek met de mantelzorger en de dementerende, waarin vooraf afspraken gemaakt worden over verwachtingen over en weer en waarin aandacht besteed wordt aan de schuld- en schaamtegevoelens waar mantelzorgers vaak mee kampen als ze de zorg voor de dementerende moeten overdragen aan een ander.

Het logeerhuis heeft gastvrouwen en -heren.

Vertrouwdheid

Het logeerhuis is kleinschalig en ademt een huiselijke sfeer.

Het is mogelijk het eigen levensritme te handhaven. Afspraken met fysiotherapie blijven bijvoorbeeld gewoon doorgaan

Ook de locatie voelt voor de bezoekers vertrouwd. Het logeerhuis bevindt zich boven een servicecentrum voor ouderen, waardoor logees deel kunnen nemen aan activiteiten. Het ligt aan een vrij drukke Amsterdamse straat, zodat de gasten veel te zien hebben.

Mantelzorgers en medewerkers hebben regelmatig contact (komen langs of bellen) over praktische zaken. Informatie over ziekte en nuttige instanties en emotionele steun zijn ook hele belangrijke aspecten: mantelzorgers kunnen hun verhaal kwijt en krijgen erkenning van hun problemen.

Knelpunten

Doelgroep en zorgzwaarte

De feitelijke doelgroep betreft licht dementerenden, maar in de praktijk maken vooral dementerenden in een vergevorderd stadium gebruik van de logeervoorziening. De voorziening is alleen niet ingericht op mensen met lichamelijke beperkingen en dwaalgedrag. Mantelzorgers nemen vaak pas contact op als ze bijna aan het eind van hun Latijn zijn. Ze willen de zorg vaak niet uit handen geven, ontkennen de ernst van de situatie en gaan vaak gebukt onder schuldgevoel.

Er zijn maar weinig regelmatig terugkomende gasten omdat het vaak om mensen gaat met vergevorderde dementie.

Bezettingsgraad

Er zijn overboekingen in de zomer, terwijl er in andere periodes soms maar gemiddeld 50 % bezetting is. Wanneer er meer aanvragen zijn dan plaatsen gaan nieuwe gasten voor. Dit is voor mantelzorgers van vaste gasten moeilijk te accepteren.

Bij een lage bezettingsgraad vormt de financiering een probleem. De oplossing hiervoor is het opnemen van een vaste groep bewoners.

Verantwoordelijkheid

Een aantal mantelzorgers wil de volledige verantwoordelijkheid voor de zorg bij het logeershuis leggen en de opname zo lang mogelijk rekken, omdat ze helemaal opgebrand zijn en het niet meer kunnen opbrengen om gedurende lange tijd voor de zorgbehoevende te zorgen. Het Logeershuis neemt de totale verantwoordelijkheid echter niet over. De eigen huisarts blijft verantwoordelijk voor de medische zorg en de mantelzorger moet bijvoorbeeld zorgen voor voldoende medicijnen. Als de logé on(be)handelbaar is, kan hij of zij niet langer in de voorziening verblijven.

Contact/adres:

Logeershuis Amsterdam

Contactpersoon: Mariëtte de Neve, manager Zorg en Dienstverlening
Martin Oele, teamleider
Telefoon: (020) 589 32 58
E-mail: mariette.de.neve@fontis.nl
Website: www.fontis.org

5. De Schakel in Breda

Afdeling de Schakel maakt deel uit van Zorgcentrum Oranjehaave en is gehuisvest in een voormalig klooster even buiten Breda. Het kloosterverzorgingshuis telt 40 bedden.

Doel

Tot eind 2001 viel de Schakel onder het samenwerkingsverband van vier verpleeg- en verzorgingshuizen De Boog. Dit samenwerkingsverband had tot doel een zorgketen rond psycho-geriatrische patiënten te realiseren. De achterliggende visie van de Schakel is: nog steeds 'Alles moet kunnen'. Die ambitie krijgt concreet gestalte in de diversiteit van het aanbod.

Aanbod

Aantal plaatsen

Afdeling de Schakel beschikt over minimaal 24 bedden, maximaal 30, die als respijtvoorziening bestemd zijn. Er is enige overcapaciteit want er hoeft maar een productie van 24 bedden gedraaid te worden. Zoals de directeur zegt: Omdat er productieafspraken voor 24 bedden gemaakt zijn. Zo ontstaat de mogelijkheid te spelen met bedden.

Flexibel en divers aanbod

Zo behoort intervalopname tot de mogelijkheden. Ouderen kunnen enkele dagen per week terecht. Opname kan op alle tijdstippen van de dag plaatsvinden. Dit is bedoeld om ook werkende mantelzorgers van dienst te kunnen zijn. Daarnaast is er een aanbod vakantieopname voor een paar weken. Daarbij staat de naadloze aansluiting met de gewoonten thuis voorop ook, al is dit wel eens lastig, bijvoorbeeld wegens een verschil in medicatiegewoonten.

Zoals de naam al verradt zijn er ook schakelbedden beschikbaar, bijvoorbeeld na opname in het ziekenhuis. De bedoeling is een schakel te zijn tussen ziekenhuis en thuis of overbrugging naar opname in verpleeg of verzorgingshuis. Een schakelbed is soms een sluiproute naar een snellere opname in een verpleeghuis. Dit verloopt soepel mede omdat het coördinerend hoofd zelf in de opnamecommissie voor van het verpleeghuis zit. Bovendien ging het binnen het samenwerkingsverband de Boog altijd om interne overplaatsingen.

De overige producten waarin het samenwerkingsverband voorzag zijn zorgcoördinatie, participatie in het Alzheimercafé en een contactgroep mantelzorg.

Doelgroep

Psycho-geriatrische patiënten en hun mantelzorgers

Knelpunten

Geen vroegtijdig bereik mantelzorgers meer

De samenwerking tussen de vier huizen van de Boog verliep inhoudelijk goed, maar is toch beëindigd wegens cultuurverschillen tussen de organisaties. Daardoor is de participatie in het Alzheimercafé verminderd en de zorgcoördinatie stopgezet. Dat heeft tot gevolg dat mantelzorgers die nog niet met professionele zorg in aanraking zijn geweest minder gemakkelijk in beeld komen. De Schakel is meer afhankelijk van doorverwijzing door huisartsen en wijkverpleegkundigen. Mantelzorgers zijn nu verder heen als zij eenmaal aankloppen om hulp.

Locatie buiten Breda

De dagopvang is praktisch stil komen te liggen wegens te weinig vraag. In Breda bestaat al meer aanbod aan dagopvang en de ligging buiten Breda vormt een drempel.

Succesfactoren

Aandacht voor en participatie van de mantelzorger

Ondanks het wegvallen van de dagopvang en de zorgcoördinatie is de Schakel geen reguliere schakelafdeling naar het verpleeghuis geworden. De betrokkenheid van de mantelzorger is in alle fasen groot. Zij hebben een opname gesprek met de eerstverantwoordelijke verzorgende. Ook voor een toekomstgesprek zit de mantelzorger aan tafel. In zorgplannen zitten elementen die bevorderen dat de cliënt langer thuis kan blijven, bijvoorbeeld door inzet van ergotherapie. Een aantal van de ouderen die in de Schakel terecht komen gaat dan ook terug naar huis. Voor de anderen kan het verblijf in de Schakel fungeren als wenperiode voorafgaand aan definitieve opname.

Regeling indicatie

De Schakel ontlast de mantelzorg ook door een snellere regeling van een indicatie. Veel mensen op een schakelbed hebben die nog niet. De Schakel kan medisch en psychisch onderzoek doen en een preadvies naar het RIO sturen, dat vervolgens snel tot afgifte van een indicatie leidt.

Contact/adres:

De Schakel

Zorgcentrum Oranjehaave te Breda

Contactpersoon: Ouke Hoedemaker

Telefoon: (076) 522 32 80

E-mail: ouke.hoedemaker@oranjehaave.nl

6. Zorghotel

ZorgOtel Hurdegaryp van zorgcentrum Bennemastate

Doel

Hotel met zorg op maat

ZorgOtel Hurdegaryp is eigenlijk een gewoon hotel, maar dan speciaal voor gasten die niet meer alles zelf kunnen en die verzorging en/of verpleging nodig hebben. Om de hotelgasten 24 uur per dag op maat te kunnen bedienen met een compleet zorg- en dienstenpakket is ZorgOtel Hurdegaryp gebouwd op het terrein van zorgcentrum Bennema State (onderdeel van Zorggroep Noorderbreedte).

Het ZorgOtel omvat 9 ruime appartementen, geschikt voor 1 of 2 gasten per appartement en voorzien van alle aangepaste voorzieningen en comfort. Diensten en zorg worden op maat geleverd en hotelgasten kunnen elk moment van de dag en de nacht een beroep doen op acute hulp.

Het ZorgOtel biedt alle comfort met gespecialiseerde ouderenzorg en is een uitkomst in onderstaande situaties.

- In de gevallen dat mensen even zonder mantelzorg zitten of als mantelzorg uitvalt door overbelasting, ziekte of vakantie. Mensen komen dan tijdelijk, eventueel met hun partner, logeren in het ZorgOtel.
- Als mensen uitbehandeld zijn in het ziekenhuis.
- Als een medisch specialist het verblijf in het ziekenhuis niet langer noodzakelijk acht, is er vaak nog een periode van herstel of revalidatie nodig voordat mensen zichzelf weer thuis kunnen redden.
- Als men acuut hulp nodig heeft, maar de nodige thuiszorg of plaats in een verzorgingshuis niet meteen beschikbaar is. Het ZorgOtel biedt dan meteen uitkomst en tijdens het verblijf kan gezocht worden naar een passende oplossing.

Aanbod

Vorm en inhoud van de ondersteuning

Hotelfunctie met 24 uren verzorging en/of verpleging / palliatieve zorg in samenwerking met de thuiszorg (met name voor specialistische zorg die niet door werknemers van het zorgcentrum uitgevoerd kunnen worden) en een groot aantal vrijwilligers. Drie van de negen appartementen kunnen worden ingezet voor palliatieve terminale zorg. In bepaalde situaties kunnen dit er meer zijn.

Vrijwilligers worden met name bij deze vorm van zorg ingezet.

Aantal plaatsen

ZorgOtel Hurdegaryp beschikt over 9 royale 1- of 2-persoons appartementen, speciaal ingericht voor gasten die tijdelijk een accommodatie nodig hebben, waar ze alle nodige zorg en verpleging kunnen krijgen.

Duur van de ondersteuning

Afhankelijk van de indicatie RIO of bij zelfbetalers eigen verzoek. Lengte van verblijf is variërend van 1 week tot 3 maanden. Weekendopnames komen nog relatief weinig voor.

Aanmelding / voorwaarde

Indicatie van het RIO is nodig en toestemming van de verzekering. Er is een mantelovereenkomst met Achmea: mits de medisch adviseur van de verzekering instemt en men de mogelijkheid als klant in het pakket heeft, mag men gebruik maken van verblijf in het ZorgOtel. Of de klant moet bereid zijn zelf de kosten te betalen. Mensen die uit het ziekenhuis komen, kunnen het regelen via het transferpunt in het ziekenhuis. Voorwaarde is tevens dat er plaats moet zijn.

Verwijzing

Via RIO, website, steunpunten mantelzorg, consulente en via mond-tot-mondreclame

Contact met andere organisaties

Thuiszorg, verpleeghuis, humanitas, VTZ, steunpunt mantelzorg

Contacten met mantelzorgers

Bij de intake is de E.V.V-er contactpersoon voor de mantelzorgers en wordt afgestemd hoe vaak er contact nodig is. Deze E.V.V-er verleent naast informatie en advies ook emotionele steun aan de mantelzorgers. Zo nodig verwijst deze de mantelzorger door naar een steunpunt mantelzorg of andere zorgaanbieders.

Reacties van mantelzorgers na het verblijf van zorgbehoevende in het ZorgOtel zijn: 'Ik kan het weer aan'. Een mantelzorger wier man absoluut niet naar het verpleeghuis wilde gaf aan dat ze de zorg voor haar partner kon volhouden met hulp van de intervalzorg in het ZorgOtel.

Doelgroep

Mensen met een zorgvraag. De zwaarte van de zorgbehoefte kan variëren van licht tot zwaar. Het ZorgOtel is niet ingesteld op mensen met dementie, omdat de accommodatie daarop niet is ingericht.

Succesfactoren

Op de situatie afgestemde zorg: ZorgOtel Hurdegaryp maakt deel uit van Zorgcentrum Bennema State met alle specifieke zorg waar de hotelgast gebruik van kan maken, 24 uur per dag. De hotelappartementen bieden alle (rolstoel)ruimte, zijn gezellig gestoffeerd, functioneel ingericht en voldoen aan de eisen van goede zorg.

Servicegerichte benadering: hotelgasten kunnen maaltijden in hun appartement bestellen, maar ook kunnen ze, eventueel met hun gasten eten in het restaurant van Bennema State, à la carte. En als hotelgasten behoefte hebben aan wat gezelschap, dan kunnen ze ook gebruik maken van de recreatiezaal.

Het ZorgOtel ligt in een prachtige omgeving dichtbij de natuur: Bennema State ligt in een rustiek park met eeuwenoude bomen en een prachtige vijver. Aansluitend aan het Bennema park ligt een dierenweide met allerlei dieren en (water)vogels.

Knelpunten

De bezetting is meestal 100% en daardoor is het niet altijd mogelijk op acute vraag in te gaan. Een knelpunt waar inmiddels een oplossing voor is gevonden betrof de EVV-ers die ook nachtdiensten moeten draaien waardoor er soms overdag geen aanspreekpersoon is voor gasten en mantelzorgers. Het ZorgOtel neemt hiervoor een gastvrouw in dienst voor een aantal uur per week die als vraagbaak gaat functioneren voor het ZorgOtel.

Contact/adres:

ZorgOtel Hurdegaryp

Woonzorgcentrum Bennema State te Hurdegaryp

Contactpersoon : Hessel Hansma, locatiemanager

Telefoon : (0511) 472 843

E-mail: hessel.hansma@znb.nl

Website : www.zorgotel.nl en www.bennemastate.nl

Voorbeelden respijtzorg Thuis

7. Vervangende mantelzorg, Thuiszorg Groot Rijnland Leiden

Doel/aanleiding

De oppasdienst ging van start onder de naam professionele respijthulp, maar die naam werd al snel vervangen door Vervangende mantelzorg omdat dit mantelzorgers meer aansprak. Nu de dienst sinds april 2003 geïndiceerd wordt onder de functie ondersteunende begeleiding heet de voorziening: vervangende mantelzorg/ondersteunende begeleiding. Dit maakt zowel indicatiestellers als mantelzorgers erop attent dat vervangende mantelzorg met de functie ondersteunende begeleiding verbonden is. De voorziening is als pilot gestart in 1998/99 en is dit heeft een vervolg gekregen vanaf februari 2001. Vervangende mantelzorg is nu een structurele voorziening ingebed in het reguliere thuiszorgaanbod.

Doel is de mantelzorger tijd voor zichzelf geven. De aanleiding voor het project was de constatering dat vrijwilligers niet voor complexe situaties zijn toegerust en niet altijd beschikbaar zijn op door mantelzorgers gewenste tijdstippen.

Aanbod

Vorm/inhoud

Oppas thuis, vaak gecombineerd met enkele lichte verzorgenden of verpleegkundige handelingen. De medewerkers van de oppasdienst zijn verpleegkundigen of gespecialiseerd verzorgenden. Het zijn meestal oudere werkneemsters met een voorkeur voor langere bezoeken aan een cliënt en fysiek minder inspannend werk.

Aantal plaatsen

In 2003 werden ca. 200 uur ingezet per vier weken, er waren ca. 10 hulpvragen per maand. Recent is dit gedaald naar tussen de 3 en vijf aanvragen per maand.

Duur en regelmaat

Bij oppas gaat het meestal om een dagdeel. De frequentie van de oppas hangt af van de vraag van de mantelzorger en het aantal uren dat een indicatiesteller indiceert.

Aanmelding

Mantelzorgers kunnen zich aanmelden bij thuiszorg Groot Rijnland en vragen naar Vervangende mantelzorg.

Doelgroep

Mantelzorgers van thuiswonende ouderen, chronisch zieken en gehandicapten
De meest voorkomende klanten zijn jonge ouders van kinderen met autisme of ADHD of meervoudig gehandicapte kinderen, kinderen of partners van dementerenden. Het gaat om zeer zware zorgsituaties.

Succesfactoren

- De zorgvuldigheid waarmee een goede match van professional, cliënt en mantelzorger tot stand wordt gebracht.
- Een goede bereikbaarheid doordat de coördinator een mobiele telefoon heeft.
- Als mantelzorgers de voorziening hebben gevonden en er gebruik van maken, zijn ze erg tevreden en opgelucht. Enkele uren vervangende mantelzorg hebben een groot effect.

Knelpunten

Toen het nog om een aparte dienst met eigen coördinator ging, werden de onderstaande knelpunten genoemd.

- Problemen om genoeg medewerkers te krijgen. Ook sloot hun professionele benadering niet altijd aan op de vraag, vooral oppas. De dienst deed een te gering beroep op hun vaardigheden vonden sommige medewerkers en het was te saai. Oudere medewerkers en degenen die het rustiger aan wilden doen vonden de oppas wel bevredigend.
- Mantelzorgers zijn moeilijk te bereiken en het kost veel overtuigingskracht om hen zorg te laten overdragen.
- Het werk van de coördinator was arbeidsintensief. De intake kost veel tijd vanwege het belang van een goede match en omdat het moeite kost de mantelzorger over te halen van het aanbod gebruik te maken.

Nu de dienst tot het reguliere aanbod behoort valt deze onder een algemene manager. Nu worden als knelpunten genoemd:

- tijdelijke daling van het aantal aanvragen, vermoedelijk als gevolg van verhoging van de eigen bijdrage die inmiddels weer is afgeschaft vanaf juli 2004;
- onbekendheid van de voorziening bij mantelzorgers en medewerkers van de instelling;
- er is wel veel aan pr gedaan, maar dit beklijft niet lang, dus de boodschap moet steeds opnieuw herhaald worden;
- grote verschillen tussen indicatiestellers: sommigen indiceren wel voor ondersteunende begeleiding, anderen zijn daar zeer terughoudend mee.

Contact:

Vervangende mantelzorg/ondersteunende begeleiding

Thuiszorg Groot Rijnland, Bureau Informele Zorg, Leiden en de Rijnstreek

Contactpersoon: Karen Klein, coördinator mantelzorg

Telefoon: (071) 516 14 15

E-mail: mantelzorg@stgr.nl

8. Thuisondersteuning voor mantelzorgers

Thuiszorg Gooi en Vechtstreek

Doel

De *Thuiszorg Gooi en Vechtstreek* biedt vanaf 2002 *thuisondersteuning voor mantelzorgers*. Deze benaming komt voort uit de visie dat oppas op zichzelf niet het ei van Columbus is. Begeleiding van de mantelzorger maakt ook deel uit van het aanbod. De voorziening is ondergebracht bij de afdeling gespecialiseerde verzorging. Bij de indicatie worden zowel de functies ondersteunende als activerende begeleiding benut. De voorziening na een try out fase in 2001 opgezet vanuit de ervaring dat praktische thuishulp door vrijwilligers onvoldoende was.

Aanbod

Inhoud en vorm

Oppas thuis en begeleiding van de mantelzorger bijvoorbeeld bij administratieve en financiële aspecten van respijtzorg: *Wij nemen een stukje bureaucratie over*.

Verwijzing

Via wachtlijsten of huisarts.

Regelmaat en duur

Allerlei tijden zijn mogelijk.

Doelgroep

Thuiszorg Gooi en Vechtstreek heeft zich in het begin bewust beperkt tot een smalle doelgroep: mantelzorgers van thuiswonende dementerenden, die cliënt zijn bij RIAGG ambulante ouderenzorg of geïndiceerd zijn voor opname in een psychogeriatrisch verpleeghuis. Een indicatie verblijf, huishoudelijke verzorging of verpleging maakt het mogelijk op aanvraag al snel enkele uren thuisondersteuning te bieden. Een verdere uitbreiding kan door onderbouwing met argumenten snel bij het RIO geregeld worden.

Men startte bij de doelgroep dementerenden vanwege de sterk vergrijsde regio met wachtlijsten voor opname in een verpleeghuis. Het voordeel van een duidelijk omschreven doelgroep is een helder cliëntprofiel. Dit maakt de inhoud en doelgroep voor publiciteit eenduidig. Ook is het gemakkelijker om personeel (bij) te scholen, specifiek gericht op deze doelgroep. Toen het personeel eenmaal was opgeleid voor thuisondersteuning is de doelgroep uitgebreid naar chronisch zieken en terminale cliënten.

Succesfactoren

Cruciaal voor succes is een grote inzet om mantelzorgers over de drempel te helpen. Vooral in de eerste gesprekken is het belangrijk om deze respijtmogelijkheid bij mantelzorgers *in de week te leggen*.

Knelpunten

Krappere indicering door het RIO. Er zijn goede argumenten nodig om een indicatie ondersteunende of activerende begeleiding te krijgen.

Contact:**Thuiszorgondersteuning voor mantelzorgers**

Thuiszorg Gooi en Vechtstreek, afdeling Gespecialiseerde verzorging, te Huizen N-H

Contactpersoon: Sonja Hartkamp, teamleider Thuiszorgondersteuning voor mantelzorgers

Telefoon: (035) 692 46 42 (voor instanties)
(035) 692 49 24 (voor zorgvragers, via de zorgcentrale)

E-mail: s.hartkamp@tgvzorg.nl

9. Overbruggingszorg**Stichting Groenhuysen Roosendaal**

Bovenreguliere zorg ook wel oppas genoemd is vanaf december 1999 gegeven vanuit Stichting Groenhuysen, eerst vanuit verpleeg- en verzorgingshuis afdeling thuiszorg. Vanaf 2002 is deze afdeling erkend als reguliere thuiszorg. Sinds januari 2004 is de bovenreguliere zorg afgeschaft (kwam uit wachtlijstgelden). Nu zou oppas gewoon onder reguliere functies geïndiceerd moeten worden.

Doel

Respijt voor mantelzorgers van cliënten die op de wachtlijst staan voor verpleeghuis of verzorgingshuisopname. Stichting Groenhuysen had een lange wachtlijst (in West Brabant is de vergrijzing nog iets sterker dan in andere provincies) en merkte dat mantelzorgers door de wachttijd uitgeput raakten. De stichting wilde verantwoordelijkheid op zich nemen om overbelasting te voorkomen.

Aanbod

Oppas door verpleegkundigen, verzorgenden of zorgassistenten al naar gelang de complexiteit van de situatie.

Aantal plaatsen

Enkele tientallen.

Regelmaat en duur

Kan regelmatig ingezet worden op vraag van de klant (in dit geval de mantelzorgers).

Aanmelding

Het gaat om mantelzorgers van wachtlijstklanten voor verpleeg- of verzorgingshuisopname. Soms bellen de mantelzorgers zelf, soms hun kinderen die zien dat de mantelzorgers het niet meer volhoudt. Indicatie voor verblijf is voorwaarde voor aanmelding.

Doelgroep

Vooraf mantelzorgers van dementerenden.

Succesfactoren

Het gaat meestal om mantelzorgers die de zorg moeilijk uit handen kunnen geven en die dat pas doen als zij echt aan het eind van hun Latijn zijn. De oppas beantwoordt aan hun behoefte vanwege de garantie van deskundigheid als er een professional komt. Als er wat gebeurt, is de verzorgde in goede handen. Ook weten zij zeker dat zo'n beroepskracht professioneel met privacy omgaat.

Een ander succesfactor is dat de oppas vrij snel ingezet kan worden als de nood hoog is. Misschien niet altijd in de gewenste hoeveelheid maar wel vrijwel direct een aanbod. Ook kan de klant het tijdstip en het gewenste aantal uren aangeven. Als de klant wil gaan winkelen bijvoorbeeld een middag als de klant naar een vereniging wil een avond. Alle tijden zijn bespreekbaar. Of de dienst geboden kan worden, hangt af van de inzetbaarheid personeel, maar er is veel mogelijk. Soms wordt er zelfs hele dagen opgepast.

Knelpunten

Beroepskrachten voelen niet altijd voor langdurige oppastijden. Als het vooral om aanwezigheid en oppas gaat ervaren sommigen dat als saaie diensten. Soms werden er dan ook 2 beroepskrachten ingezet voor en hele dag. Het nadeel voor klanten is dan wel dat zij twee verschillende gezichten zien. Aan de andere kant konden de oppasdiensten ook goed werken als rustpunt in een overvolle route of voor personeelsleden die minder fit of zwanger zijn.

Er bestaat vrees dat het karakter van de oppas zal veranderen nu het niet meer gaat om bovenreguliere zorg maar om overbruggingszorg. Bij bovenreguliere zorg waren weinig regels, geen maximum aantal uren vastgelegd. Bij de indicatiestelling is dat wel het geval. Ook is er een verschil in gerichtheid: Bij de bovenreguliere zorg lag de nadruk op vermindering van de last van de mantelzorger. Bij de overbruggingszorg staat de wachtlijstcliënt centraal.

Contact/adres:

Overbruggingszorg voor dementerenden

Stichting Groenhuysen, 't Groene Thuis, te Roosendaal

Contactpersoon: Linda Dijkstra, manager Thuiszorg

Telefoon: (0165) 584 700

E-mail: ldijkstra@groenhuysen.nl

10. Mantelzorgondersteuning in de thuissituatie

Verpleeghuis De Lingenhof in Bemmelen

Doel

Verpleeghuis De Lingenhof is in 2002 begonnen met een project verpleeghuiszorg thuis voor cliënten met een indicatie die thuis verblijven. Om de zwaar belaste mantelzorgers van groep geïndiceerden lucht te geven wordt in het kader van dit project mantelzorgondersteuning in de thuissituatie geboden. In het kader van dit project werkt het verpleeghuis samen met de thuiszorg.

Aanbod

Thuiszorgpersoneel kan ingezet worden op tijden dat de dementerende onrustig is, bijvoorbeeld om tussen 6 en 8 uur met de dementerende te eten of om een avond op te passen of wanneer de mantelzorger de cursus omgang met dementie van het verpleeghuis wil volgen. Daarnaast bestaat er dagbehandeling en kort verblijf. Sinds begin 2004 is er ook avondopname tussen twee dagbehandelingen in mogelijk.

Aantal plaatsen

Er zijn ongeveer twintig cliënten voor oppas in de thuissituatie en vijf logeerplaatsen in het verpleeghuis

Duur en regelmaat

Het is een flexibel aanbod, zowel incidenteel als structurele oppas is mogelijk en daarnaast de dagbehandeling, nachtopvang tussen twee dagbehandelingen in en kortdurend verblijf. Kortdurend verblijf kan variëren van twee tot zeven etmalen.

Aanmeldingsvoorwaarde

Mantelzorgondersteuning in de thuissituatie is ook mogelijk zonder indicatie voor opname of kortdurend verblijf.

Verwijzing

De cliënten zijn al bekend bij het verpleeghuis via de dagbehandeling, verpleeghuiszorg thuisproject of kortdurend verblijf.

Doelgroep

Dementerenden.

Succesfactoren

Het verpleeghuis luistert goed naar wat in de thuissituatie echt nodig is. Er gaat altijd een maatschappelijk werkster op bezoek als de indicatie binnen is.

Goed contact met indicatieadviseurs is cruciaal. Er zijn korte lijnen en er is een netwerk met een hometeam van allerlei disciplines, het RIO en eveneens korte lijnen met andere verzorgingshuizen. Een positieve houding in de samenwerking is een succesfactor.

De combinatie van cursussen over dementie voor partners en de ondersteuning thuis werkt goed. De mantelzorgers en verzorgden raken via de weg van geleidelijkheid vertrouwd met het verpleeghuis.

Het is een kunst om de gewenste flexibiliteit personeeltechnisch rond te krijgen. Dit lukt met behulp van thuiszorgmedewerkers en activiteitenbegeleiders met kleine contracten. Het zijn vooral oudere medewerkers met een gezin. Als er tekorten zijn wordt met oproepkrachten gewerkt.

Naast de wens en wil om mantelzorgers te ondersteunen is coördinatie essentieel.

Knelpunten

De gemeente geeft dikwijls geen vergoeding voor een rolstoel aan mensen die op de wachtlijst voor het verpleeghuis staan. De gedachte is dat de kosten voor de rolstoel bij het zorgkantoor horen. Idem dito is de redenering bij Tafeltje Dekje. Vervoer kan een probleem zijn. Bij dagbehandeling zit vervoer naar de voorziening inbegrepen. Bij kortdurende opname is dit niet het geval. Dit vormen allemaal belemmeringen om thuis te blijven.

Met het RIO zijn soms conflicten over de indicatie. Het RIO indiceert bijvoorbeeld verblijf terwijl de betrokkene thuis wil blijven en het verpleeghuis van mening is dat dit ook kan met de indicatie ondersteunende begeleiding.

De flexibiliteit maakt dat registratie complex is. Er zijn verschillende producten die naast elkaar op wisselende manieren ingezet kunnen worden. Dat is administratief moeilijk weer te geven. De gewenste flexibiliteit vereist ook dat de verschillende partijen vaak rond de tafel zitten om zorgplannen te bespreken. Dat kost veel tijd en dus ook geld.

Contact

Mantelzorgondersteuning in de thuissituatie

Verpleeghuis De Lingenhof te Bommel

Contactpersoon: Sjan van Goor, maatschappelijk werkster

Telefoon: (0481) 470 700

E-mail: s.vangoor@st-ono.nl

Tussen professioneel en vrijwillig

11. Seniorenoppascentrale in Waalwijk

Aanleiding/doel

De Seniorenoppascentrale is een particulier initiatief dat 8,5 jaar geleden is opgezet door twee vrouwen waarvan er een afkomstig is uit de ouderenzorg en een verpleegkundige. Beiden hadden een leemte in de thuiszorg geconstateerd: thuiszorg voorziet niet in tijdelijke zorgovername van mantelzorgers die langdurig voor ouderen zorgen die moeilijk alleen gelaten kunnen worden. Zij wilden met hun oppascentrale bereiken dat de mantelzorgers even vrij van zorg zijn op een moment dat hen uitkomt. Beide vrouwen werken elk 20 uur per week en zij hebben ook nog een administratieve kracht in dienst voor hetzelfde aantal uren.

Aanbod

Vorm en inhoud

Vrijwilligers passen tegen een vergoeding van ca. 6 euro per uur op ouderen. Ze houden de ouderen gezelschap en ondernemen iets met hen, doen licht verzorgende of huishoudelijke taken, maar geen verpleegkundige taken. De vrijwilligers werken via een constructie die lijkt op die van alphahulpen. Ze werken niet meer dan 2 dagen per week. Het bureau doet de bemiddeling.

Aantal plaatsen

Ca. 70 cliënten per jaar. Er zijn ongeveer honderd vrijwilligers.

Regelmaat ondersteuning

De hulp is 24 uur per dag mogelijk op aanvraag.

Aanmelding /voorwaarde

Het gaat om ´rustige situaties´ (zowel somatisch als pg), waarbij geen verpleegkundige of andere gecompliceerde hulp nodig is.

Hoe komen mantelzorgers terecht bij de seniorenoppascentrale?

Via Steunpunt Mantelzorg Midden Brabant: die heeft een regionale gids waarin de oppascentrale vermeld staat en eveneens via de gids van Per Saldo.

Doelgroep

Senioren zowel somatisch als pg, maar niet zwaar zorgbehoevend.

Succesfactoren

Zorgvuldigheid in alle opzichten:

- Screening: bij de screening van vrijwilligers letten zij op attitude ten opzichte van senioren, flexibele tijdsinzet, bereidheid en vermogen om licht huishoudelijk en verzorgend werk te doen.
- Intake: veel aandacht voor de goede match tussen klant en vrijwilliger.
- Continuïteit: zoveel mogelijk gaat dezelfde vrijwilliger naar dezelfde klant. Als dit een keer niet gaat is er altijd een vervanger achter de hand.

De seniorenoppascentrale heeft mede door de vergoeding geen moeite om vrijwilligers te vinden.

Knelpunten

- Agressie bij sommige pg klanten (verbaal of fysiek) of wegloupedrag.
- De dienst is voor mensen met alleen AOW te duur om uit eigen zak te betalen (ofschoon een enkeling het er toch voor over heeft), wel binnen bereik voor geïndiceerden via pgb. Een deel van de klanten zijn de meer welgestelde senioren.
- Het is geen vetpot voor de coördinatoren van de oppascentrale en ze werken vaak iets meer dan 20 uur per week. Ze zien dit zelf overigens niet echt als een probleem. Ze doen het werk vooral uit idealistische motieven.

Contact:

Senioren Oppas Centrale

Ferry de Jong

tel: 0416-373736

e-mail: soc@hetnet.nl